



ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ»

Πτυχιακή Εργασία:

« Η Διακρατική Τεκνοθεσία και Η Οικογενειακή Γλωσσική Πολιτική:
Μελέτη Δύο Ελληνόγλωσσων Οικογενειών»

Μπαλάτσα Ναυσικά

A.M. : 519915

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: κα. Κάντζου Βασιλική
Συν-επιβλέπουσα καθηγήτρια: κα. Θωμαΐς Ρουσουλιώτη

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας Ναυσικάς Μπαλάτσα που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης η συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Η συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.



Πτυχιακή Εργασία:

« Η Διακρατική Τεκνοθεσία και Η Οικογενειακή Γλωσσική Πολιτική:
Μελέτη Δύο Ελληνόγλωσσων Οικογενειών»

Μπαλάτσα Ναυσικά

A.M.: 519915

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

«Βασιλική Κάντζου»

«Επίκουρη Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης»

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

«Δρ. Θωμάς Ρουσουλιώτη, ΣΕΠ ΕΑΠ»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς όλους τους καθηγητές μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο οποίο φοίτησα. Ειδικότερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τις επιβλέπουσες καθηγήτριες μου, κα. Κάντζου Βασιλική και κα Θωμαΐδα Ρουσουλιώτη για την καθοδήγηση καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας, για τη διαθεσιμότητά τους και την καθοριστική συμβολή τους με σκοπό την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο για την προσφορά ακαδημαϊκής κατάρτισης και του υψηλού επιπέδου σπουδών, καθώς επίσης και την προσφορά υποστήριξης καθ' όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική διερευνά τη σχέση μεταξύ της διακρατικής τεκνοθεσίας και της οικογενειακής γλωσσικής πολιτικής (FLP) μέσω μιας ποιοτικής συγκριτικής ανάλυσης δύο ελληνόφωνων οικογενειών που υιοθέτησαν παιδιά από πόλη της Ανατολικής Αφρικής. Η μελέτη διερευνά πώς οι γλωσσικές ιδεολογίες των θετών γονέων, η δράση των παιδιών και το ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο διαμορφώνουν τις γλωσσικές πρακτικές και τη συγκρότηση της ταυτότητας εντός της οικογένειας. Βασισόμενη σε δύο ημιδομημένες συνεντεύξεις, η ανάλυση εστιάζει σε τρεις κεντρικούς άξονες: (α) τη γλώσσα και την ταυτότητα στην οικογένεια, (β) τις γλωσσικές πρακτικές και στρατηγικές και (γ) τις εξωτερικές επιρροές όπως η σχολική φοίτηση και οι κοινωνικές στάσεις.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι, παρά τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης των γονέων και τις συνθήκες τεκνοθεσίας, και οι δύο οικογένειες ανέπτυξαν μια πολιτική για τη γλώσσα της οικογένειας με κυρίαρχη την ελληνική, ενώ η μητρική γλώσσα των παιδιών (Αμχαρικά) δεν παρέμεινε σε καθημερινή χρήση. Ωστόσο, οι διαδρομές ως προς αυτό το αποτέλεσμα διέφεραν. Στη μια περίπτωση, ο γονέας αρχικά προσπάθησε να διατηρήσει τη γλωσσική συνέχεια μέσω στρατηγικών γεφύρωσης, αλλά αργότερα εγκατέλειψε αυτές τις προσπάθειες λόγω της ισχυρής αντίστασης του παιδιού. Στην άλλη περίπτωση, υιοθετήθηκε εξ αρχής μια προσέγγιση αποκλειστικά στα ελληνικά, υποκινούμενη από πεποιθήσεις για γλωσσική σταθερότητα και ένταξη. Και στις δύο οικογένειες, τα παιδιά έπαιξαν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση των γλωσσικών αποτελεσμάτων, είτε μέσω άρνησης είτε μέσω επιλεκτικής εμπλοκής, αποδεικνύοντας ότι η οικογενειακή γλωσσική πολιτική συνδιαμορφώνεται και δεν είναι αποκλειστικά γονεοκεντρική.

Η μελέτη υπογραμμίζει περαιτέρω ότι η απώλεια γλώσσας δεν συνεπάγεται απαραίτητα απώλεια καταγωγής ή ταυτότητας. Αντίθετα, οι οικογένειες μπορούν να επιβεβαιώνουν την καταγωγή μέσω αφηγήσεων, συναισθηματικής υποστήριξης και ενίσχυσης της αυτοπεποίθησης, μελλοντικών συνδέσεων και όχι αποκλειστικά μέσω της διατήρησης της γλώσσας. Συνολικά, η διπλωματική συμβάλλει στην έρευνα για τη διακρατική τεκνοθεσία και τη γλωσσική μετατόπιση, δείχνοντας ότι η γλωσσική αλλαγή είναι μια δυναμική, διαπραγματευμένη διαδικασία που

διαμορφώνεται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της τεκνοθεσίας, την πρωτοβουλία και συμμετοχή του παιδιού και το κοινωνικό πλαίσιο, και όχι ένα απλό αποτέλεσμα της γονικής επιλογής.

Λέξεις-κλειδιά: διακρατική τεκνοθεσία, οικογενειακή γλωσσική πολιτική, παιδική δράση, γλωσσική μετατόπιση, ταυτότητα

ABSTRACT

This thesis examines the connection between intercountry adoption and family language policy (οικογενειακή γλωσσική πολιτική) using a qualitative comparative study of two families speaking the Greek language that adopted Ethiopian children. The research questions are how language ideologies of adoptive parents, children agency and the socio-cultural context at large influence language practices and identity formation in the family. Based on two semi-structured interviews, the analysis will be based on three main axes, namely (a) language and identity within the family, (b) language practices and strategies, and (c) external conditions, including schooling and social attitudes.

The results indicate that both families adopted a Greek-dominant family language policy, although their parents had different starting points and adoption situations, and the language in which the children were born (Amharic) was not used in the daily activities. Nevertheless, there were different ways to this end. In one scenario, the parent has first tried to uphold linguistic continuity by using bridging strategies but has since given up the strategies since the child has resisted them a lot. In the second instance, the Greek-only strategy was followed at the very beginning due to the ideology regarding the language stability and assimilation. Children in both families contributed to the process of language results, either by refusing or choosing to participate, which proved that οικογενειακή γλωσσική πολιτική is not a parent-directed process.

The research also emphasizes that language loss does not always mean loss of origin and identity. Rather, families could validate origin by using narratives, emotional support and building self-confidence future and oriented relationships instead of using language maintenance. On the whole, the thesis contributes to the study of intercountry adoption and οικογενειακή γλωσσική πολιτική by demonstrating that language shift is a negotiation process, which depends on the time of adoption, child agency and participation, and social conditions, but not the mere product of parental decision.

Keywords: transnational child adoption, family language policy, child agency, language shift, identity

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Adoui, A. (2023). Language and identity in multilingual societies: Exploring the role of language policies in the contexts of Morocco and the United States. *Lingua: Language and Culture*, 22(2), 58–78.

https://www.researchgate.net/publication/380095714_Language_and_Identity_in_Multilingual_Societies_Exploring_the_Role_of_Language_Policies_in_the_Contexts_of_Morocco_and_the_United_States

Choi, J., Broersma, M., & Cutler, A. (2017). Early phonology revealed by international adoptees' birth language retention. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(28), 7307–7312. <https://doi.org/10.1073/pnas.1706405114>

de Vries, S. K. (2025). Adoptee activism and its impact on intercountry adoption policy debates in the Netherlands. *Genealogy*, 9(4), 133. <https://doi.org/10.3390/genealogy9040133>

de Vries, S. K., Kinsbergen, S., & Koch, D.-J. (2025). Towards a critical development perspective on intercountry adoptions. *Oxford Development Studies*, 53(3), 190–204. <https://doi.org/10.1080/13600818.2025.2495101>

Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία (ISS Greece). (n.d.). Διακρατικές υιοθεσίες. <https://iss-greece.gr/ti-kanoume/diakratikes-yiothesies/>

Eigsti, I.-M., Weitzman, C., Schuh, J., de Marchena, A., & Casey, B. J. (2011). Language and cognitive outcomes in internationally adopted children. *Development and Psychopathology*, 23(2), 629–646. <https://doi.org/10.1017/S0954579411000204>

Fiorentino, A. (2017). Strategies for language maintenance in transnational adoption: Which role for the parents? *Journal of Home Language Research*, 2, 27–45. <https://doi.org/10.16993/jhllr.28>

Fogle, L. W., & King, K. A. (2013). Child agency and language policy in transnational families. *Issues in Applied Linguistics*, 19, 1–25. <https://escholarship.org/uc/item/39b3j3kp>

- Gallego Molinero, A., Medina Rodríguez, M. D. V., & Clemente Martínez, C. K. (2024). Irregular adoptions in the Ethiopian–Spanish context: Strategies to redress the adoption triad. *Childhood*, 31(2), 192–211. <https://doi.org/10.1177/09075682241253682>
- González-Navarro, A., de Casas-Calvo, N., Monsalve-Clemente, C., & Martos-Pérez, J. (2017). [International adoption of children from Ethiopia and language: A pilot study]. *Revista de Neurología*, 64(Suppl 1), S79–S83. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28256691/>
- Gu, M. M., Ou, A. W., Lu, C., & Lee, J. C.-K. (2025). A systematic review of family language policy studies from 2008 to 2024. *International Journal of Applied Linguistics*, 35(4), 2287–2300. <https://doi.org/10.1111/ijal.12767>
- Hollebeke, I., Struys, E., & Agirdag, O. (2020). Can family language policy predict linguistic, socio-emotional and cognitive child and family outcomes? A systematic review. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 44(10), 1044–1075. <https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1858302>
- Karpava, S. (2024). Family language policy in the minority and migration contexts of Cyprus: The issues of heritage language (incomplete) acquisition, use, attrition, maintenance and transmission. *Sociolinguistic Studies*, 18(1–2), 27–58. <https://doi.org/10.1558/sols.24779>
- King, K. A., Fogle, L., & Logan-Terry, A. (2008). Family language policy. *Linguistics and Language Compass*, 2(5), 907–922. <https://doi.org/10.1111/j.1749-818X.2008.00076.x>
- Kostoulas, A., & Motsiou, E. (2022). Family language policy in mixed-language families: An exploratory study of online parental discourses. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 25(2), 696–708. <https://doi.org/10.1080/13670050.2020.1715915>
- Lanza, E. (2021). The family as a space: Multilingual repertoires, language practices and lived experiences. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. <https://doi.org/10.1080/01434632.2021.1892205>

Lovett, J., Weinmann, A., & Regan, J. (2025). “We’re the same all the way around”: Navigating family, identity, and discrimination in intercountry adoption. *Adoption Quarterly*. <https://doi.org/10.1080/10926755.2025.2583530>

Μουτή, Α., Μαλιγκούδη, Χ., Γογωνάς, Ν., & Γκαϊνταρτζή, Α. (2023). Πολυγλωσσία και ειδικά θέματα εκπαιδευτικής γλωσσολογίας [Ανοικτό ακαδημαϊκό σύγγραμμα]. *Κάλλιπος*. <https://doi.org/10.57713/kallipos-189>

Neider, E., Wang, X., & Guan, T. (2025). Navigating identity: The experiences of Chinese women adopted into families. *Frontiers in Sociology*, 10, 1615777. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2025.1615777>

Nenonen, O. (2024). Family language policy in a transnational family living in Finland: Multilingual repertoire, language practices, and child agency. *Frontiers in Psychology*, 15, 1405411. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1405411>

Norrman, G., Bylund, E., & Abrahamsson, N. (2024). First-language interference without bilingualism? Evidence from second language vowel production in international adoptees. *Applied Psycholinguistics*, 45(5), 767–785. <https://doi.org/10.1017/S0142716424000237>

Pagé, L. L., & Noels, K. A. (2024). Family language policy retention across generations: Childhood language policies, multilingualism experiences, and future language policies in multilingual emerging Canadian adults. *Frontiers in Psychology*, 15, 1394027. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1394027>

Pino Escobar, G., Diskin-Holdaway, C., & Escudero, P. (2025). How effective are the different family policies for heritage language maintenance and transmission in Australia? *Languages*, 10(12), 290. <https://doi.org/10.3390/languages10120290>

Protassova, E. (2018). Multilingual Education and Family Language Policy. *International Journal of Multilingual Education*, 11, 85-94. <https://multilingualeducation.openjournals.ge/index.php/ijml/article/view/6758/6731>

Rose, K., Armon-Lotem, S., & Altman, C. (2023). Family language policy and vocabulary of bilingual children across different ages. *Ampersand*, 11, 100154. <https://doi.org/10.1016/j.amper.2023.100154>

Sacré, H. P. A., Cawayu, A., & Clemente-Martínez, C. K. (2023). Adoptees relearning their heritage languages: A postcolonial reading of language and dialogue in transnational adoption. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 66(4), 267–272. <https://doi.org/10.1002/jaal.1275>

Seals, C. A., & Beliaeva, N. (2023). Aspirational family language policy. *Language Policy*, 22(4), 501–521. <https://doi.org/10.1007/s10993-023-09674-3>

Spolsky, B. (2012). Family language policy—The critical domain. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 33(1), 3–11. <https://doi.org/10.1080/01434632.2011.638072>

Tang, F., & Calafato, R. (2025). Family language policy: The impact of multilingual experiences at university and language practices at home. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 28(1), 92–107. <https://doi.org/10.1080/13670050.2024.2409114>

Zabrodskaia, A., Meir, N., Karpava, S., Ringblom, N., & Ritter, A. (2023). Family language policies of multilingual families during the COVID-19 pandemic: Evidence from Cyprus, Estonia, Germany, Israel, and Sweden. *Languages*, 8(4), 263. <https://doi.org/10.3390/languages8040263>

Zhou, W., Broersma, M., & Cutler, A. (2021). Asymmetric memory for birth language perception versus production in young international adoptees. *Cognition*, 213, 104788. <https://doi.org/10.1016/j.cognition.2021.104788>

